

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)

na posiedzeniu w trybie art. 542 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2025 r.

sprawy **M. M.**,

skazanego za popełnienie przestępstw z art. 61 § 1 k.k.s. i in.,

w kwestii wznowienia z urzędu postępowania kasacyjnego zakończonego

postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2024 r., sygn. akt II KK

259/24, oddalającym kasację obrońcy jako oczywiście bezzasadną,

1. na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. wznowia postępowanie kasacyjne w sprawie o sygn. akt II KK 259/24 wobec M. M.;

2. uchyla postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2024 r., sygn. akt II KK 259/24, w całości i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Najwyższemu - Izbie Karnej w postępowaniu kasacyjnym;

3. kosztami postępowania o wznowienie obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 9 września 2024 r., sygn. akt II KK 259/24, oddalił kasację obrońcy skazanego M. M. jako oczywiście bezzasadną.

Kasacja została wniesiona od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 20 grudnia 2023 r., sygn. akt XI Ka 571/23, zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej z dnia 7 marca 2023 r., sygn. akt II K 1357/20.

Pismem z dnia 18 października 2024 r. obrońca skazanego złożył wniosek sygnalizacyjny w przedmiocie wznowienia postępowania kasacyjnego zakończonego ww. postanowieniem. Obrońca wniósł:

- „1. na podstawie art. 540 § 3 k.p.k. o wznowienie postępowania kasacyjnego w sprawie o sygnaturze II KK 259/24 z uwagi na wysokie prawdopodobieństwo wydania przez Europejski Trybunał Praw Człowieka orzeczenia na korzyść Strony, co najmniej w zakresie roszczenia odszkodowawczego wynikającego z pozbawienia strony skarżącej prawa do rozpoznania sprawy przez «niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony ustawą» w rozumieniu art. 6 ust. 1 sporządzonej w Rzymie 4 listopada 1950 r. Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz konieczność naprawy przez Sąd Najwyższy uchybienia, a więc zapewnienia Stronie prawa do rzetelnego procesu z udziałem prawidłowo obsadzonego składu Sądu Najwyższego,
2. ewentualnie o rozważenie przez Sąd Najwyższy konieczności wznowienia postępowania kasacyjnego z urzędu w sprawie o sygnaturze II KK 259/24 z uwagi na wystąpienie w sprawie kasacyjnej bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., polegającej na nienależytej obsadzie sądu, a mianowicie braniu udziału w wydaniu tego orzeczenia przez SSN Igora Zgolińskiego, tj. osoby powołanej na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw;
3. o uchylenie postanowienia Sądu Najwyższego z 9 września 2024 r., sygn. akt II KK 259/24 w całości;
4. oraz przekazanie sprawy z kasacji Skazanego od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z 20 grudnia 2023 r., sygn. XI Ka 571/23 zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej z 7 marca

2023 r., sygn. akt I K 1367/20 Sądowi Najwyższemu do ponownego rozpoznania”.

Prokurator Prokuratury Krajowej w piśmie z dnia 2 grudnia 2024 r. wniósł również o wznowienie postępowania kasacyjnego, uchylenie postanowienia z 9 września 2024 r. w sprawie o sygnaturze II KK 259/24 i przekazanie sprawy Sądowi Najwyższemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W niniejszej sprawie na etapie postępowania kasacyjnego zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza określona w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., w związku z czym konieczne było wznowienie postępowania, uchylenie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2024 r., sygn. akt II KK 259/24, i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Na wstępie należy wskazać, że pismo obrońcy, chociaż nazwane wnioskiem, stanowi w istocie skierowaną do Sądu Najwyższego sygnalizację potrzeby działania z urzędu. Do wznowienia postępowania z powodu zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 k.p.k. może dojść bowiem tylko z urzędu. W tym kontekście zbędny jest również ten element pisma, w którym obrońca podstaw do wznowienia postępowania upatruje także w treści art. 540 § 3 k.p.k. (zob. np. postanowienie SN z dnia 15 stycznia 2025 r., sygn. akt I KO 127/24). Niezależnie od powyższego obrońca trafnie podniósł, że Sąd Najwyższy w sprawie o sygn. akt II KK 259/24 był nienależycie obsadzony.

Zgodnie z ugruntowaną już linią orzecniczą Sądu Najwyższego dopuszczalne jest wznowienie postępowania kasacyjnego, w którym wydano postanowienie o oddaleniu kasacji (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 czerwca 2023 r., II KO 73/22; z dnia 14 czerwca 2023 r., III KO 43/23; z dnia 21 czerwca 2023 r., V KO 30/22; z dnia 23 sierpnia 2023 r., II KO 75/23; z dnia 18 października 2023 r., I KO 33/23; z dnia 6 listopada 2023 r., I KO 56/23).

W przedmiotowej sprawie w pełni zastosowanie znajduje uchwała trzech połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., zgodnie z którą: „nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. albo sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu

bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3)”.

Innymi słowy, każdy sędzia Sądu Najwyższego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed KRS po 17 stycznia 2018 r., a priori nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (zob. uchwała SN z dnia 2 czerwca 2022 r., sygn. akt I KZP 2/22). W takim przypadku nie występuje – w przeciwieństwie do sędziów sądów powszechnych – konieczność badania *in concreto* kwestii spełnienia minimum standardu bezstronności i niezawisłości.

W orzecznictwie sygnalizuje się ponadto, że wprowadzie orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka stwierdzające naruszenie art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka wynikające z wadliwości procedury nominacyjnej sędziów Sądu Najwyższego z uwagi na tryb ustalania składu Krajowej Rady Sądownictwa (wyroki: z dnia 22 lipca 2021 r., w sprawie *Reczkowicz przeciwko Polsce*, skarga nr 43447/19; z dnia 8 listopada 2021 r., w sprawie *Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce*, połączone skargi nr 49868/19 i 57511/19; z dnia 3 lutego 2022 r., w sprawie *Advance Pharma Sp. z o.o. przeciwko Polsce*, skarga nr 1469/20) nie dotyczyły sędziów Sądu Najwyższego orzekających w Izbie Karnej, to jednak sytuacja faktyczna i prawna będąca przedmiotem oceny w niniejszej sprawie jest taka sama (zob. np. postanowienie SN z dnia 18 października 2023 r., sygn. akt I KO 33/23).

Jednocześnie należy odnotować, że na kwestię interpretacji treści normy wynikającej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., jak i art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, nie ma wpływu rozstrzygnięcie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r., sygn. akt U 2/20, OTK-A 2020, poz. 61, ze względu na jego wieloaspektowe wady. Nie ulega wątpliwości, że uchwała składu połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt BSA I-4110-1/20, zachowuje swoją ważność i wiąże wszystkie składy Sądu Najwyższego (zob. szczegółową analizę zawartą w

postanowieniu SN z dnia 16 września 2021 r., sygn. akt V KZ 29/21; zob. również np. postanowienie SN z dnia 29 września 2021 r., sygn. akt V KZ 47/21).

W niniejszej sprawie zaistniała podstawa do wznowienia postępowania kasacyjnego, skoro w wydaniu orzeczenia oddalającego kasację jako oczywiście bezzasadną brał udział w składzie jednoosobowym sędziego SN Igor Zgoliński. Sędzia ten wziął bowiem udział w procedurze nominacyjnej przed wadliwie ukształtowaną Krajową Radą Sądownictwa (uchwała nr 1020/2019 KRS z dnia 21 listopada 2019 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na dwa z trzech stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Karnej, ogłoszone w Monitorze Polskim z 2018 r., poz. 831), co skutkowało nienależytą obsadą sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Mając powyższe na względzie konieczne okazało się wznowienie postępowania kasacyjnego, uchylenie przedmiotowego postanowienia SN obarczonego wadą o randze bezwzględnej przyczyny odwoławczej, a ponadto przekazanie sprawy Sądowi Najwyższemu do ponownego rozpoznania. Nie może przy tym budzić wątpliwości, że w powtórnym postępowaniu konieczne jest podjęcie czynności pozwalających na uniknięcie tożsamego, jak w dotychczasowym postępowaniu kasacyjnym, uchybienia.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak na wstępie.

[J.J.]

r.g.

Marek Pietruszyński Tomasz Artymiuk Barbara Skoczowska